

การตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมืองไทย Examining the Policies of Thai Political Parties

¹รัฐชฎา ถาแรง,²ศิริพงษ์ โสภ,³ณรงค์ กระจ่างพิศ และ ⁴เกรียงไกร กาญจนคูหา

¹Radchada Lurang,²Siripong Sopa,³Narong krachangpit and ⁴Kheingkhai Kanjanakuha

^{1,2,3,4}อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

^{1,2,3,4}Doctor of Laws Program, Western University

¹Corresponding Author E-mail: Tapdow2012@gmail.com

Received August 14, 2024; Revised August 28, 2024; Accepted August 29, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎี ศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงข้อกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมืองไทยจากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันพรรคการเมืองมีการกำหนดนโยบายที่เน้นประชานิยมแบบให้เปล่า เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนเลือกพรรคของตน ซึ่งบางนโยบายหากได้มีการตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินของประเทศอาจเป็นไปได้เลย อีกทั้งกฎหมายที่มีในปัจจุบันคือ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 57 กำหนดให้ พรรคการเมืองต้องจัดส่งนโยบายและข้อมูลงบประมาณ ขั้นตอนการดำเนินการ และผลกระทบของนโยบายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงหน่วยงานเดียว ซึ่งอาจไม่เพียงพอต่อการตรวจสอบ ดังนั้นจึงควรกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งนโยบายของพรรคการเมืองให้กระทรวงการคลังตรวจสอบในกรณีที่มีความเห็นว่า นโยบายนั้นมีการใช้เงินเป็นจำนวนมาก และไม่แจ้งที่มาของเงินที่จะใช้ในการดำเนินการอย่างชัดเจน เพื่อดูความเป็นไปได้ของการดำเนินการตามนโยบายหากพรรคการเมืองนั้นได้เข้ามาจัดตั้งรัฐบาล

คำสำคัญ : การตรวจสอบ;นโยบาย;พรรคการเมือง

Abstract

The objectives of this article were to study theoretical concepts, analyze factual and legal issues regarding the formulation of political party policies, and propose recommendations for improving laws to enhance their effectiveness. This qualitative research focuses on examining the policies of Thai political parties. The study reveals that currently, political parties tend to formulate populist policies that offer free benefits to incentivize the public to vote for them. However, some of these policies may be unrealistic if scrutinized by agencies responsible for the country's financial budget. Additionally, the existing law, the Organic Act on Political Parties B.E. 2560, Section 57, requires political parties to submit their policies, budget information, implementation steps, and the impact of these policies only to the Election Commission of Thailand, which may be insufficient for thorough examination. Therefore, it is recommended that the Election Commission be mandated to forward

the political party policies to the Ministry of Finance for review, particularly in cases where the policies involve substantial financial expenditures and lack clear sources of funding. This would ensure the feasibility of implementing the policies should the political party in question come to power.

Keywords: Audit; Policy; Party

บทนำ

พรรคการเมือง คือการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีแนวความคิดและอุดมการณ์อย่างเดียวกันหรือใกล้เคียงกันเพื่อแสดงออกถึงเจตจำนงร่วมกัน และนำเจตจำนงดังกล่าวนี้เข้าสู่อำนาจการบริหารประเทศผ่านการลงสมัครรับเลือกตั้ง (สถาบันพระปกเกล้า, 2565) อีกทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในระบบประชาธิปไตย เพราะพรรคการเมืองได้ศึกษาและรวบรวมความต้องการของประชาชนมาจัดทำเป็นนโยบายพรรคการเมือง หากพรรคการเมืองสามารถชนะการเลือกตั้งได้เสียงข้างมากในรัฐสภา และจัดตั้งรัฐบาล พรรคการเมืองย่อมเป็นผู้กำหนดกฎหมายตามความประสงค์ของประชาชน และนำกฎหมายนั้นไปบังคับใช้ พรรคการเมืองกลายเป็นผู้นำความต้องการของประชาชนมาปฏิบัติให้เกิดผลด้วยตนเอง นอกจากนี้ การใช้อำนาจพรรคการเมืองยังหมายรวมถึงการที่พรรคการเมืองเป็นฝ่ายค้านที่คอยตรวจสอบควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถาม พิจารณากลับกรองร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งการเสนอญัตติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล (เข้มทอง ต้นสกุลรุ่งเรือง, 2567)

การกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นสิ่งที่เปี่ยมแรงจูงใจให้ประชาชนเลือกตัวแทนจากพรรคการเมืองนั้น เข้าไปเป็นตัวแทนของตนในรัฐสภาและผลักดันกฎหมายตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ให้เป็นจริง เช่น พรรคภูมิใจไทยมีนโยบายกัญชาเสรี เมื่อได้เข้าไปเป็นรัฐบาลก็เสนอกฎหมายให้ยกเลิกกัญชาออกจากยาเสพติดประเภทที่ 5 ทำให้กัญชาถูกกฎหมายสามารถใช้กัญชาได้อย่างเสรีมากขึ้น พรรคก้าวไกลมีนโยบายสมรสเท่าเทียม เมื่อได้เข้าไปอยู่ในสภา ก็มีการเสนอร่างกฎหมายสมรสเท่าเทียม และผ่านความเห็นชอบจากวุฒิสภาออกมาประกาศใช้เป็นกฎหมาย ทำให้กลุ่ม LGBT สามารถจดทะเบียนสมรสกันได้ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษานโยบายหาเสียงของพรรคการเมืองส่วนมากจะเน้นนโยบายประชานิยมแบบให้เปล่า ไม่มีเงื่อนไขและคาดว่าจะใช้งบประมาณภาครัฐสูง ซึ่งอาจสร้างภาระการคลังและสร้างผลเสียในระยะยาวได้ เช่น ทำให้ลูกหนี้ขาดวินัยทางการเงิน มีการแทรกแซงกลไกตลาด ปิดเปิอนแรงจูงใจในการปรับตัว และยกระดับผลผลิตภาพการผลิตระยะยาวของธุรกิจนั่นเอง (ไทยพับลิก้า, 2566) ซึ่งต่างจากนโยบายของพรรคการเมืองของต่างประเทศ เช่น พรรคแรงงานในสหราชอาณาจักร ที่การเลือกตั้งในปี 2024 มีนโยบายทั้งหมด 8 ข้อ แบ่งออกเป็นนโยบายพื้นฐาน 3 ข้อ ประกอบด้วย ความมั่นคง ผู้พลพและพรมแดน และเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ นโยบายเชิงประเด็น 5 ข้อ ประกอบด้วย การสร้างเศรษฐกิจให้กลับมาเติบโต นโยบายพลังงานสะอาด อาชญากรรมและความปลอดภัย โอกาสทางการศึกษา และการแก้ปัญหาสาธารณสุขของ NHS

จากนโยบายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พรรคแรงงานในสหราชอาณาจักรนั้นไม่ได้เน้นนโยบายที่เป็นประชานิยมแบบให้เปล่าเหมือนของนโยบายส่วนมากของพรรคการเมืองในประเทศไทย และยังมีการกำหนดที่มาของเงินที่นำมาใช้ดำเนินนโยบายอย่างชัดเจน คือ การเก็บภาษีเพิ่มเติมไม่ถือว่าเพิ่มมากมายนัก โดยแหล่งที่มาของเงินดำเนินโครงการที่พรรคแรงงานจะใช้ มาจากการเก็บภาษีเพิ่มบางด้าน เช่น การเก็บภาษีของคนที่อาศัยอยู่ในประเทศ (แม้เป็นชาวต่างชาติ) แต่แจ้งว่ามีที่พักอาศัยหลักอยู่นอกประเทศ หรือที่เรียกว่า non domiciled tax (non-dom) ตรงนี้กฎหมายปัจจุบันยังมีช่องว่างหลบเลี่ยงภาษีอยู่ ซึ่งการปิดช่องว่างดังกล่าวคาดว่าจะสร้างรายได้เพิ่มขึ้น 5.2 พันล้านปอนด์ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอเก็บภาษีโรงเรียนเอกชน โดยเก็บด้วยอัตราเดียวกับธุรกิจทั่วไป คาดหวังรายได้ 1.5 พันล้านปอนด์ และภาษีบริษัทน้ำมันและแก๊ส 1.2 พันล้านปอนด์ เป็นต้น (อิสริยะ ไพร์พายฤทธิ์, 2567)

ในประเทศไทยนั้น การที่แต่ละพรรคการเมืองจะออกนโยบายใดๆ เพื่อใช้ในการหาเสียงนั้น มิใช่ว่าจะสามารถออกนโยบายหาเสียงได้โดยอิสระ เนื่องจาก พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 57 กำหนดว่าต้องจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับรายละเอียด งบประมาณ ขั้นตอนการดำเนินการ และผลกระทบของนโยบายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเสียก่อน ซึ่งที่ผ่านมาเห็นว่าเป็นเพียงการแจ้งให้ทราบเท่านั้น โดยไม่ได้มีมาตรการหรือบทลงโทษใดๆ เพราะพรรคท่ายมีเพียงบัญญัติว่าถ้าพรรคการเมืองไม่ทำรายการตามวรรคหนึ่ง ก็ให้คณะกรรมการสั่งให้ทำให้ครบถ้วนและถูกต้องส่งภายในเวลาที่กำหนด อีกทั้งไม่พบกระบวนการตรวจสอบความเป็นไปได้ของนโยบายเหล่านั้นว่า จะสามารถกระทำได้น้อยเพียงใด จากเหตุนี้เอง จึงทำให้พรรคการเมืองมีอิสระในการกำหนดนโยบายพรรคการเมือง ที่เป็นประชานิยมแบบให้เปล่า ไม่มีเงื่อนไขและคาดว่าจะใช้งบประมาณภาครัฐสูง ซึ่งมีผลกระทบต่อบประมาณการคลัง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากฎหมายและวิธีการตรวจสอบการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาเป็นข้อเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมือง
2. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเท็จจริงข้อกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมือง
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมมุติฐานของการวิจัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 57 กำหนดว่าการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง จะต้องจัดทำรายงานเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับรายละเอียด งบประมาณ ขั้นตอนการดำเนินการ และผลกระทบของนโยบายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

หากไม่ดำเนินการดังกล่าวมีเพียงอำนาจสั่งให้จัดทำให้ถูกต้อง และถ้าพรรคการเมืองยังฝ่าฝืนก็จะเสียค่าปรับไม่เกิน 5 แสนบาท และอีก 1 หมื่นบาทต่อวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง ซึ่งตามมาตรา 57 กำหนดให้ส่งรายงานนโยบายไปที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงหน่วยงานเดียว แต่รายงานบางเรื่อง เช่น งบประมาณการเงินหากมีการส่งไปให้กระทรวงการคลังตรวจสอบด้วย ก็จะทำให้ได้ข้อมูลนโยบายที่สอดคล้องกับสถานการณ์การเงินมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากตัวบทกฎหมายของประเทศไทย และของต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ อัน ได้แก่ งานวิจัย บทความ ระเบียบข้อบังคับ เอกสารประกอบการสัมมนา สถิติ ข้อมูลจากเว็บไซต์ ทางอินเทอร์เน็ต และ คำพิพากษาของศาล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับการตรวจสอบการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง

ผลการวิจัย

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมือง เอ็ดมันด์ เบอร์ก ได้ให้คำนิยามว่า พรรคการเมือง ได้แก่ “คนกลุ่มหนึ่งซึ่งรวมกันได้โดยยึดหลักการเหมือนกัน เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติ” จากคำนิยามนี้เอ็ดมันด์ เบอร์ก ได้เห็นว่า พรรคการเมืองนั้น ต้องมีหลักการหรืออุดมการณ์เหมือนกัน และ การมีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นการมองพรรคการเมืองในแง่อุดมคติมากเกินไป คือเห็นว่าพรรคการเมืองจะต้องมุ่งประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติเสมอไป แต่เพียงพิจารณากรณีที่พรรคมักแสดงตนหรือสร้างภาพว่ามีเจตนาก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ส่วนรวมว่ามุ่งกระทำความดี แต่การลงมือปฏิบัติกับการกำหนดหลักการไม่จำเป็นต้องเหมือนกันการวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์พบว่าสมาชิกพรรคการเมืองอาจมีอุดมการณ์หรือหลักการใหญ่ ๆ คล้ายกันแต่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในนานาประเด็น คำนิยามของเอ็ดมันด์ เบอร์ก ใช้การได้ในกรณีพรรครีพับลิกัน ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งสมาชิกมักมีลักษณะคล้ายคลึงกัน (จิรัช วิรุฬห์ สุรพล ราชบัณฑิตยสถาน และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ, 2567)

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ให้ความหมายของพรรคการเมืองว่า หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่สอดคล้องกันมารวมตัวกันเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมือง โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจบริหารและนิติบัญญัติ

ทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตยทางผู้แทน เนื่องจากการใช้วิถีทางแบบประชาธิปไตยโดยตรงสำหรับวิถีชีวิตของประชาชน ที่ยังคงต้องทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัว อาจจะยังไม่ใช่วิถีทางเลือกที่ดีที่สุด เพราะแม้แต่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ซึ่งได้ชื่อว่ามีประเพณีการปกครองแบบนี้

มาเป็นเวลานาน ก็ยังใช้วิธีทางดังกล่าวในระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวของประชาชนเท่านั้น ในเมื่อประชาชนต่างมีภารกิจอื่น ๆ จนไม่สามารถเข้าร่วมการตัดสินใจระดับชาติได้ตลอดเวลา จึงอาจมอบหมายให้บุคคลอื่น โดยการเลือกตัวแทนเข้าไปตัดสินใจแทน ซึ่งในทางปฏิบัติเท่าที่ผ่านมา ปรากฏว่ามีการจัดองค์กรหลากหลายรูปแบบด้วยกัน ดังเช่นกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกา ส่วนในการปกครองระบอบรัฐสภา ประชาชนจะเลือกผู้แทนเข้าไปนั่งในสภา จากนั้นสภาจะเป็นผู้กำหนดตัวหัวหน้ารัฐบาล ทั้งยังมีอำนาจในการถอดถอนหัวหน้ารัฐบาลออกได้เมื่อเห็นสมควร และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันก็ได้กำหนดให้ใช้รูปแบบประชาธิปไตยทางผู้แทนโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 3 โดยบัญญัติว่า “อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา” (บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, 2563)

ในการเป็นผู้แทนของประชาชนนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 114 บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวมโดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์” ซึ่งหมายความว่าสมาชิกสภาทั้งสองต้องไม่ตกอยู่ในอาณัติของกลุ่มประชาชนที่เลือกตนเข้ามา หากแต่ต้องทำหน้าที่ในฐานะผู้แทนประชาชนชาวไทยทั้งหมด เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย อีกทั้งในการปฏิบัติหน้าที่ต้องทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จะเห็นแก่อำิสสินจ้างใดๆ หรือประโยชน์อื่นใดมิได้ มิฉะนั้นแล้ว ย่อมเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญที่จะต้องมีความรับผิดชอบทางกฎหมายต่อการกระทำนั้นๆ ต่อไป (บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, 2563)

ทฤษฎีทางการจัดองค์การว่าด้วยการกำเนิดพรรคการเมืองถือว่าพรรคการเมืองเกิดขึ้นหลังจากการที่มีผู้นำทางการเมืองขึ้นแล้ว มีผู้สนับสนุนเป็นจำนวนมาก หากมีสมัครพรรคพวกจำนวนน้อย อาจรวมตัวกันอย่างหลวมๆ โดยอาศัยความคุ้นเคยเป็นหลัก ต่อมาเมื่อขยายใหญ่ขึ้นย่อมมีความจำเป็นในการจัดระบบองค์การคือ การจัดระเบียบให้มีการลดหลั่นแห่งอำนาจและให้มีสายงานบังคับบัญชา (จิรัชโค วีรสสุข สุรพล ราชภัฏทาร์กซ์ และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ, 2567) พรรคการเมืองจะมีความเป็นสถาบันทางการเมืองได้จะต้องมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

- 1) มีความสามารถในการปรับตัว ซึ่งมีลักษณะสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ การดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องยาวนาน มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำที่ไม่ขัดแย้งไม่ทำให้พรรคพังทลายและมีภารกิจที่ทำได้ อยู่อย่างต่อเนื่อง
- 2) มีความสลับซับซ้อนอย่างเป็นระบบ ซึ่งหมายถึง การมีโครงสร้างองค์กรที่มีการจำแนกแยกแยะและมีบุคคลกรที่ชำนาญงานเข้าทำหน้าที่อย่างประสานงานกัน

3) มีความเป็นตัวของตัวเอง หรือมีอำนาจของตัวเอง ที่สามารถตัดสินใจในเรื่องราวต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ไม่ใช่ถูกครอบงำ หรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลหรือสถาบันภายนอกอื่นๆ

4) มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของกลุ่มหรือมวลสมาชิก ซึ่งมีได้หมายความว่ามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไม่ได้ แต่ถ้าหากมีความเห็นที่แตกต่างกันก็สามารถหาข้อสรุปร่วมกันสามารถหาข้อยุติและดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างแข็งขันในวิธีการและเป้าหมายร่วมกัน โดยไม่ทะเลาะกันถึงขนาดทำให้พรรคแตก (อนุฤทธิ์ เกิดสินธุ์ชัย, 2567)

พรรคการเมืองกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในระบอบประชาธิปไตยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการกำหนดนโยบายสาธารณะในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการนโยบายสาธารณะ ซึ่งทำหน้าที่ในการแปลงความต้องการของประชาชนให้เป็นนโยบายสาธารณะ ซึ่งอธิบายกระบวนการกำหนดนโยบายในระบอบประชาธิปไตยและการรักษาสมดุลของระบบการเมืองและสังคม เพื่อให้นโยบายสาธารณะตอบสนองความต้องการของประชาชน และรักษาระดับการสนับสนุน ของประชาชนต่อระบบการเมืองไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม จนนำไปสู่การล่มสลายของระบบการเมืองและสังคม อย่างไรก็ดี พรรคการเมือง ยังต้องคำนึงถึงระบบแวดล้อมซึ่งมาจากบริบทการเมืองภายในและระหว่างประเทศในการกำหนดนโยบาย ดังนั้น พรรคการเมืองจึงต้องสมดุลความต้องการของคนในสังคมกับบริบทที่รายล้อมกระบวนการนโยบายสาธารณะ หากพรรคการเมืองไม่สามารถสมดุลบริบทรายล้อมกับความต้องการของคนในสังคมได้ ระดับการสนับสนุนย่อมลดลงเพราะความไม่เชื่อใจของคนและถือว่ากระบวนการนโยบายสาธารณะไม่สามารถนำความต้องการไปแปลงเป็นนโยบายได้ ก็จะทำให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงจนนำไปสู่ล่มสลายของระบอบการเมืองและสังคม นโยบายสาธารณะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของคนในการสร้างกรอบความคิดให้กับคนในสังคม และและพันธมิตรทางการเมืองให้กับผู้นำทางการเมือง (Mettler and Soss, 2004 แต่อย่างไรก็ตาม องค์การทางการเมือง เช่น พรรคการเมืองหรือหน่วยงานภาครัฐ ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับกลุ่มทางสังคมที่มีรายได้น้อย หรือไม่มีพลังทางสังคมเพียงพอในการเรียกร้อง (Gaddie and Evans, 2021)

กฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมือง คือ 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 2 บัญญัติว่า “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” การใช้ประชาธิปไตยนั้นจะมีอยู่ 2 รูปแบบ ได้แก่ ประชาธิปไตยทางตรง คือ ประชาชนทุกคนจะต้องร่วมกันตัดสินใจปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหา เมื่อฝ่ายเสียงข้างมากตัดสินใจไปในทางใดก็เป็นไปตามนั้น หรืออาจทำในรูปแบบของสภาโซเวียต กล่าวคือจะมีการแบ่งประชาชนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ แต่ละกลุ่มย่อยก็จะส่งผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่ในสภาโซเวียต โดยผู้แทนเหล่านี้ต้องผูกพันกับการตัดสินใจภายในกลุ่มย่อยที่ตนเป็นผู้แทน(บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ, 2563) แต่ด้วยประเทศไทยนั้นมีประชากรเป็นจำนวนมาก จึงไม่สามารถ

ใช้รูปแบบของประชาธิปไตยทางตรงได้ ดังนั้นจึงต้องใช้ประชาธิปไตยทางผู้แทน ที่ประชาชนเลือกตัวแทนเข้าไปตัดสินใจและทำหน้าที่ในรัฐสภาแทนตน

มาตรา 50 (7) ได้กำหนดหน้าที่ของปวงชนชาวไทยว่า ต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งตาม (7) ก็คือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ผู้แทนเหล่านั้นต้องมาจากพรรคการเมือง โดยมีเครื่องมือสำคัญที่จะดึงดูดความสนใจของประชาชนให้มาเลือกตนหรือเลือกพรรค ก็คือนโยบายของพรรคการเมืองนั่นเอง เมื่อพรรคการเมืองใดได้รับเสียงข้างมากจากประชาชนก็มีโอกาสได้จัดตั้งเป็นรัฐบาลและดำเนินการตามนโยบายที่ได้ทำการหาเสียงไว้ แต่จะสามารถทำได้ทั้งหมดหรือไม่นั้นก็อีกส่วนหนึ่งที่ต้องคอยดูกันต่อไป

2. การตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมือง พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 เกิดขึ้นจากการที่รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 ได้กำหนดให้มีกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมืองที่ต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบาย และการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำ หรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง รวมทั้งจะต้องมีมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง คือ มาตรา 57 ที่บัญญัติว่า “การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองที่ใช้ในการประกาศโฆษณาให้คำนึงถึงความเห็นของสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด นโยบายใดที่ต้องใช้จ่ายเงินการประกาศโฆษณานโยบายนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- 1) วงเงินที่ต้องใช้ และที่มาของเงินที่จะใช้ในการดำเนินการ
- 2) ความคุ้มค่าและประโยชน์ในการดำเนินนโยบาย
- 3) ผลกระทบและความเสี่ยงในการดำเนินนโยบาย

ในกรณีพรรคการเมืองไม่ได้จัดทำรายการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งให้ดำเนินการให้ครบถ้วนและถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา 121 พรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา 57 วรรคสอง หรือ มาตรา 77 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ตามมาตรา 57 และมาตรา 121 สรุปได้ว่า พรรคการเมืองที่ประกาศโฆษณานโยบายที่ต้องใช้เงิน จะต้องนำเสนอข้อมูล 3 รายการคือ วงเงินที่ต้องใช้และที่มาของวงเงิน ความคุ้มค่าและประโยชน์ในการดำเนินนโยบาย และผลกระทบและความเสี่ยงในการดำเนินนโยบาย โดยในกรณีที่พรรคการเมือง

ไม่จัดทำข้อมูลดังกล่าวคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้จัดทำให้ถูกต้อง และหากพรรคการเมืองยังฝ่าฝืนก็จะเสียค่าปรับไม่เกิน 5 แสนบาท และอีก 1 หมื่นบาทต่อวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

จากสภาพปัญหากระบวนการตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมืองไทย ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2566 มีพรรคการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้งจำนวน 67 พรรคการเมือง ซึ่งแต่ละพรรคการเมืองก็มีนโยบายที่หลากหลายเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนลงคะแนนให้กับพรรคของตน จากการศึกษานโยบายของพรรคการเมืองส่วนมากจะกำหนดนโยบายเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ นิพนธ์ พัวพงศกร,2566)

- 1) นโยบายด้านสวัสดิการ ความเป็นธรรม สินเชื่อ และเงินอุดหนุน
- 2) นโยบายเพิ่มศักยภาพ สร้างงาน
- 3) นโยบายโครงสร้างพื้นฐาน
- 4) นโยบายกระจายอำนาจ
- 5) นโยบายด้านกฎระเบียบ สัญญาที่เป็นธรรม กรรณสิทธิ
- 6) ลดภาษีเรือนกระจก สิ่งแวดล้อม

จากนโยบายที่พรรคการเมืองประกาศออกมา ถึงแม้ว่าจะมีจุดประสงค์ที่ดีคือมุ่งแก้ไขความเดือดร้อน และปัญหาของประชาชนกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง แต่ก็มีหลายนโยบายที่อาจจะสร้างปัญหาให้แก่ประเทศในระยะยาว ด้วยเหตุผลหลายประการ คือ การสร้างภาระทางการคลังจากการใช้งบประมาณมากเกินไป มีแนวโน้มว่าจะใช้เงินนอกงบประมาณผ่านรัฐวิสาหกิจต่างๆ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ซึ่งทำให้การใช้งบประมาณไม่ผ่านกระบวนการงบประมาณและทำให้รัฐสภาในฐานะผู้แทนของประชาชนไม่สามารถตรวจสอบได้ หรือสร้างบรรทัดฐานหรือวัฒนธรรมซึ่งทำลายวินัยของประชาชนในการชำระหนี้ เช่น นโยบายที่จะยกเว้นหรือลดหนี้เงินกู้ต่างๆ โดยไม่สมเหตุผล หรือลดบทบาทของเครดิตบูโร (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ นิพนธ์ พัวพงศกร,2566)

การตรวจสอบนโยบายพรรคการเมืองปัจจุบันในเรื่องของการควบคุมการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง จะมีกฎหมายหลักคือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ซึ่งกำหนดในมาตรา 57 ว่า กรณีที่พรรคการเมืองใดมีประกาศโฆษณา นโยบายที่ต้องใช้จ่ายเงิน การประกาศโฆษณานั้นจะต้องนำเสนอข้อมูล 3 ประการ คือ วงเงินที่ต้องใช้ และที่มาของเงินที่จะใช้ในการดำเนินการ ความคุ้มค่าและประโยชน์ในการดำเนินนโยบาย และผลกระทบและความเสี่ยงในการดำเนินนโยบาย โดยเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ดังนั้น เมื่อครบวาระอายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายใน 45 วัน ในช่วงนี้พรรคการเมืองต่าง ๆ ก็จะมีการประชุมเพื่อสรุปนโยบายที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการหาเสียง จากนั้นก็จะนำเสนอ นโยบายพร้อมข้อมูล 3 ประการให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 57 ในกรณีที่

พรรคการเมืองไม่ส่งข้อมูล คณะกรรมการการเลือกตั้งก็จะมีเพียงอำนาจสั่งให้จัดทำให้ถูกต้องแล้ว นำมาส่งเท่านั้น และหากพรรคการเมืองยังฝ่าฝืนก็จะเสียค่าปรับไม่เกิน 5 แสนบาท และอีก 1 หมื่นบาทต่อวัน จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

3.แนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้ใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น กฎหมายกำหนดให้ส่งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงหน่วยงานเดียว แต่ข้อมูลบางส่วนควรให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบจึงจะสามารถวิเคราะห์ได้ว่านโยบายนั้นมีความเป็นไปได้หรือไม่ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับวงเงินที่ต้องใช้ในแต่ละนโยบายของพรรคการเมือง หน่วยงานที่น่าจะวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียงที่สุดก็คือกระทรวงการคลัง เพราะว่าเป็นหน่วยงานที่ควบคุมการใช้จ่ายเงินของประเทศในการจัดทำกิจการสาธารณะการที่ไม่มีการควบคุมหรือหน่วยงานอื่นเข้ามาตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมือง ทำให้พรรคการเมืองมีอิสระในการกำหนดนโยบายเพื่อมาหาเสียงกับประชาชน ซึ่งโดยส่วนมากพรรคการเมืองก็จะไปสำรวจความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายว่าต้องการสิ่งใด แล้วก็มากำหนดเป็นนโยบายของพรรค ซึ่งในบางเรื่องก็อาจสร้างภาระทางการคลังจากการใช้งบประมาณมากเกินไป หรือเป็นไปได้ยาก และในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2566 บางนโยบายของพรรคการเมืองยังไม่ได้ระบุว่าแหล่งงบประมาณมาจากแหล่งใด เช่น จะมีการเก็บภาษีใดเพิ่มขึ้นหรือจะตัดลดงบประมาณที่มีอยู่ในปัจจุบันในด้านใดลง กล่าวอีกนัยหนึ่งพรรคการเมืองต่างๆ ได้ประกาศนโยบายเพื่อหาเสียงกับประชาชนโดยเสนอให้สวัสดิการและความช่วยเหลือต่างๆ เสมือนนโยบายดังกล่าวไม่มีต้นทุนทางการคลังใดๆ เลย อีกทั้งนโยบายจำนวนมากที่ประกาศออกมาส่วนใหญ่นั้นแก้ไขปัญหาคือตอบสนองความต้องการเฉพาะหน้าของประชาชนโดยไม่ได้เพิ่มขีดความสามารถของประเทศอย่างแท้จริงในระยะยาว กล่าวคือ ไม่ช่วยทำให้แรงงานมีทักษะที่สูงขึ้น ภาคธุรกิจตลอดจนภาคเกษตรมีผลิตภาพที่สูงขึ้น สามารถอยู่รอดในการแข่งขัน และภาครัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สมเกียรติ ตังกิจวานิชย์ นิพนธ์ พัวพงศกร, 2566)

เมื่อพรรคการเมืองออกนโยบายมาเพื่อหาเสียง ประชาชนก็มีความหวังว่าหากเลือกพรรคการเมืองนั้นจะได้มีการแก้ไขปัญหาตามนโยบายที่ออกมาหาเสียง หรือได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเพิ่มตามนโยบายที่หาเสียง จึงได้ตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองนั้น ดังนั้น หากนโยบายที่ออกมาได้มีการตรวจสอบจากหน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงการคลังถึงความเป็นไปได้ของการใช้จ่ายเงินของนโยบายก็จะทำให้ประชาชนมีความมั่นใจมากขึ้น ในการที่จะตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองตามนโยบายที่น่าเสนอมา และจะมีความเป็นธรรมกับพรรคการเมืองทุกพรรคที่จะเสนอนโยบาย ที่สามารถทำได้จริงหากมีโอกาสเข้ามาเป็นรัฐบาล

อภิปรายผลการวิจัย

ผลเกี่ยวกับการวิจัยนี้สอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตยทางผู้แทน ด้วยประเทศไทยปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาค มีสิทธิในการที่จะบริหารประเทศ

เท่าเทียมกัน แต่ประเทศไทยมีประชากรจำนวนมากประชาชนทุกคนจึงไม่สามารถที่จะเข้าร่วมประชุมสภาเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมาย หรือนโยบายในการบริหารประเทศได้ ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการประชาธิปไตยทางผู้แทน โดยประชาชนเลือกผู้แทนที่มาจากพรรคการเมืองเพื่อเข้าไปทำหน้าที่แทนตนในการบริหารประเทศ สอดคล้องกับทฤษฎีทางการเมืองว่าด้วยการกำเนิดพรรคการเมืองคือพรรคการเมืองเกิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีอุดมการณ์เดียวกัน และจะเป็นสถาบันการเมืองได้ต้องมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ มีความสามารถในการปรับตัว มีความสลับซับซ้อนอย่างเป็นระบบมีความเป็นตัวของตัวเอง หรือมีอำนาจของตัวเอง และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของกลุ่มหรือมวลสมาชิก โดยพรรคการเมืองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการกำหนดนโยบายสาธารณะในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการนโยบายสาธารณะ ซึ่งทำหน้าที่ในการแปลงความต้องการ ของประชาชนให้เป็นนโยบายสาธารณะนั่นเอง

ซึ่งปัญหาข้อเท็จจริงข้อกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง คือตามมาตรา 57 กำหนดให้พรรคการเมืองต้องส่งนโยบายพร้อมข้อมูล 3 ประการคือวงเงินที่ต้องใช้ และที่มาของเงินที่จะใช้ในการดำเนินการ ความคุ้มค่าและประโยชน์ในการดำเนินนโยบาย และผลกระทบและความเสี่ยงในการดำเนินนโยบาย ให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้งเพียงหน่วยงานเดียว และในกรณีที่พรรคการเมืองไม่จัดทำข้อมูลดังกล่าวกฎหมายกำหนดบทลงโทษไว้เบามาก คือ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีเพียงอำนาจสั่งให้จัดทำให้ถูกต้องเท่านั้น และหากพรรคการเมืองยังฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามอีกก็จะเสียค่าปรับไม่เกิน 5 แสนบาท และอีก 1 หมื่นบาทต่อวันจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง จึงอาจไม่เพียงพอต่อการตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมืองที่เสนอมาน่าสอดคล้องกับสถานการณ์การเงินของประเทศและมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามนโยบายนั้นได้หรือไม่

ดังนั้นจึงควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่งต่อนโยบายของพรรคการเมืองที่มีความเห็นว่ามีค่าใช้จ่ายจำนวนมากให้กระทรวงการคลังตรวจสอบอีกชั้นหนึ่ง ด้วยกระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานที่ควบคุมระบบงบประมาณรายจ่ายและการก่อหนี้สาธารณะของประเทศ จึงสามารถวิเคราะห์ผลกระทบและความเสี่ยงในการดำเนินนโยบายของพรรคการเมืองได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 57 วรรคสอง โดยกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งจัดส่งนโยบายของพรรคการเมืองให้กระทรวงการคลังตรวจสอบในกรณีที่มีความเห็นว่ายานโยบายนั้นมีการใช้เงินเป็นจำนวนมาก และไม่แจ้งที่มาของเงินที่จะใช้ในการดำเนินการอย่างชัดเจน เพื่อดูความเป็นไปได้ของการดำเนินการตามนโยบายหากพรรคการเมืองนั้นได้เข้ามาจัดตั้งรัฐบาล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง “การตรวจสอบนโยบายของพรรคการเมืองไทย” พบว่ากฎหมายพรรคการเมืองของประเทศไทยนั้นยังมีปัญหาอีกหลายประการที่น่าศึกษา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในการก่อตั้งพรรคการเมืองที่มีความยุ่งยากมาก หรือปัญหาเกี่ยวกับการยุบพรรคการเมือง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีการตัดสินยุบพรรคการเมืองอยู่บ่อยครั้ง เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศพบว่ามีการยุบพรรคการเมืองน้อยมาก หรือบางประเทศก็ไม่ได้มีการยุบพรรคการเมืองเลย

เอกสารอ้างอิง

- เข็มทอง รุ่งเรือง. (2567). *พรรคการเมือง*. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2567, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title>.
- จิรัช วิรุฬ สุพล ราชภัฏธนบุรี และสุพรรณ ทับสุวรรณ. (2567). *พรรคการเมือง*. สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2567, จาก <http://old-book.ru.ac.th/e-book/p/PS103/chapter10.pdf>.
- ไทยพับลิก้า. (2566). *วิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายหาเสียงพรรคการเมือง*. สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2567. จาก : <https://thaipublica.org/2023/04/responsible-election02-impact-of-campaign-policies/>.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2563). *กฎหมายรัฐธรรมนูญ*. ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2565). *การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมือง*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ นิพนธ์ พัวพงศกร. (2566). *ข้อสังเกตต่อนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคมของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง 2566*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2567, จาก <https://tdri.or.th/2023/02/political-parties-policies-overview/>.
- อนุฤทธิ์ เกิดสินธุ์ชัย. (2567). *หลักนิติธรรมกับพรรคการเมือง*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2567, จาก https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=1297.

อิสริยะ ไพริพายฤทธิ์. (2567). *จับตาเลือกตั้งอังกฤษ 2024 พลิกนโยบายพรรคแรงงานที่กำลังก้าวขึ้นมาเป็นรัฐบาลใหม่*. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2567, จาก <https://www.the101.world/uk-general-election-2024-labour-party-policy/>.

Gaddie, K., and Evans, J. (2021). *A systems approach to understanding community power in the debate over confederate monument*, Social Science Quarterly, 102(3).

Mettler, S., and Soss, J. (2004). *The consequences of public policy on democratic citizenship: Bridging policy studies and mass politics*. Perspectives on Politics, 2(1).